Insolvența în creștere

Autor: Alina Moldovan – Managing Partner Firon Bar-Nir

În ultimii ani, România a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de insolvențe, reflectând provocările cu care se confruntă companiile într-un mediu economic din ce în ce mai volatil. Contextul economic și geopolitic internațional, marcat de incertitudinea economică globală, evenimentele neprevăzute – prelungirea războiului din Ucraina dar și începerea conflictului din Israel – precum și pandemia COVID-19 și crizele energetice, au făcut ca multe companii din România să întâmpine dificultăți în gestionarea fluxurilor financiare și menținerea competitivității. Acest fenomen reprezintă un semnal de alarmă atât pentru mediul de afaceri, cât și pentru autorități, având efecte negative asupra economiei naționale și a stabilității financiare a multor sectoare.

Potrivit Registrului Comerțului, în prima jumătate a anului 2024 s-au înregistrat cu 15% mai multe dosare de insolvență față de perioada de dinainte de pandemie și cu 8,3% mai multe față de primul semestru din 2023: S1 2019 – 3.196 dosare noi, S1 2020 – 2.360 dosare noi (singura excepție de la tendința negativă), S1 2021 – 3.076 dosare noi, S1 2022 – 3.417 dosare noi, S1 2023 – 3.401, S1 2024 – 3.684 dosare noi. Îngrijorător este că multe dintre companiile pentru care s-a deschis procedura de insolvență aveau o cifră de afaceri de peste 5 milioane de Euro, iar numărul companiilor insolvente cu cifră de afaceri între 0,5 și 5 milioane de Euro s-a dublat față de anul trecut.

La nivel de sector, pe primele trei locuri în topul insolvențelor noi se situează companiile care activează în domeniul comerțului cu amănuntul (27% din totalul insolvențelor), construcțiilor (21%) și industriei prelucrătoare (12%), urmate de cele din transporturi și

depozitare (10%) și din domeniul hotelier/restaurație (7%).

Cauzele principale ale acestei dinamici negative sunt:

1. **Inflația și costurile de operare ridicate**: Inflația a afectat în mod direct costurile de operare ale companiilor, în special în industriile mari consumatoare de energie. Creșterea prețurilor la utilități, combustibili și materii prime a pus presiune pe marjele de profit, reducând fluxurile de numerar și, prin urmare, capacitatea firmelor de a-și onora obligațiile financiare. La toate acestea se adaugă, desigur, scăderea vânzărilor și, chiar dacă multe companii au reușit în ultimii ani să ajusteze prețurile odată cu creșterea inflației, ele s-au confruntat cu o scădere a cererii.
2. **Accesul limitat la finanțare**: Multe companii, în special IMM-urile, au întâmpinat dificultăți în accesarea creditelor bancare, în condițiile în care băncile au devenit mai precaute în acordarea de împrumuturi. Înăsprirea condițiilor de creditare și incertitudinile legate de capacitatea de rambursare a companiilor au contribuit la o scădere a lichidității pe piață. Totodată, creșterea nivelului datoriilor, în special a creditului furnizor, a slăbit capacitatea companiilor de a face față unor șocuri negative cum ar fi neîncasarea unor creanțe.
3. **Criza energetică**: O altă cauză majoră a insolvențelor a fost creșterea fără precedent a prețurilor la energie. Companiile din sectoare precum producția industrială, agricultura și transporturile au fost grav afectate, unele dintre ele neputând să facă față noilor costuri de operare.
4. **Criza lanțurilor de aprovizionare**: Disfuncționalitățile lanțurilor de aprovizionare cauzate și de volatilitatea pieței de muncă, urmare a restricțiilor pandemice și crizelor internaționale, au creat întârzieri în livrarea

materiilor prime și produselor, împiedicând companiile să își îndeplinească contractele și să mențină fluxurile financiare sănătoase.

5. **Reducerea numărului de companii nou-înființate și creșterea numărului de companii radiate**. Conform statisticilor Registrului Comerțului, în primele 6 luni ale anului 2024 au fost înmatriculate 68.223 noi companii – cel mai mic număr din ultimele semestre, incluzând aici și primul semestru din 2019. Pe de altă parte, numărul companiilor radiate a crescut și el, în primul semestru din 2024 fiind radiate 45.547 companii.

Creșterea numărului de insolvențe a avut și va continua să aibă un impact major asupra economiei românești – creșterea șomajului, reducerea încrederii investitorilor în mediul de afaceri local, care afectează capacitatea României de a atrage investiții străine, slăbirea sectoarelor economice strategice, toate acestea având efecte în lanț asupra furnizorilor și partenerilor de afaceri.

Printre soluțiile posibile pentru contracararea acestei (deja prezente) crize sunt: **suportul guvernamental pentru companii** (sprijin financiar direct sub formă de subvenții sau granturi pentru companiile afectate, implementarea unor scheme de garantare a creditelor pentru a facilita accesul la finanțare); **reformarea procedurilor de insolvență** (simplificarea și eficientizarea proceselor de insolvență menite să ajute companiile să se reorganizeze mai rapid și să își continue activitatea într-o formă restructurată, pentru a reduce numărul de falimente definitive și a menține un număr mai mare de locuri de muncă); **promovarea investițiilor în sectoare strategice** (guvernul și sectorul privat ar trebui să colaboreze pentru a stimula investițiile în sectoare critice, cum ar fi agricultura, tehnologia și energia verde, care pot genera locuri de muncă și stabilitate economică pe termen lung); **diversificarea pieței de desfacere** (pentru a atenua impactul crizelor internaționale asupra economiei românești,

companiile trebuie încurajate să-și diversifice pieţele de desfacere și să reducă dependența de anumite regiuni sau furnizori.

Deși există mai mulți factori care contribuie la creșterea numărului de companii care nu mai pot să-și plătească datoriile la termen și apelează la insolvență (sau chiar faliment), soluțiile eficiente și coordonate la nivel guvernamental și privat pot ajuta la redresarea mediului de afaceri. Într-un context economic global incert, adaptabilitatea și sprijinul adecvat vor fi esențiale pentru a preveni agravarea acestei crize și pentru a asigura o relansare economică sustenabilă.